

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-522

1.6.2021

Frende Skadeforsikring AS

Motorvogn

Uriktige opplysninger om tyveri av og fra motorvogn? – sikredes ektefelle opptrådt som fullmektig? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes ektefelle sendte den 24.10.19 inn to skademeldinger i sikredes navn. Det ble søkt erstatning for en stjålet bil og for skader en annen bil ble påført i forbindelse med et tyveriforsøk/hærverk. I skademeldingene ble det opplyst at begge bilene ble parkert utenfor sikredes bolig den 23.10.19 og at tyveriet/hærverket ble oppdaget den 24.10.19. Selskapet var av den oppfatning at hendelsene ikke var reelle, og viste til at ektefellen gav ulike og uriktige forklaringer om blant annet bruken av bilene, familiens bosituasjon, kilometerstand og tidligere skader. Ingen av naboene utreder var i kontakt med hadde observert bilen som var meldt stjålet utenfor boligen, til tross for at de hadde observert flere andre biler. Selskapet avsto erstatningskravet og sa opp forsikringsavtalen under henvisning til fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet mente videre at sikrede kunne identifiseres med sin ektefelle, da han hadde opptrådt som hennes fullmektig under skadeoppgjøret. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen, og spørsmålet om selskapet er fri for ansvar pga. uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde ledd. Det er også spørsmål om sikredes ektefelle har opptrådt som sikredes fullmektig under skadeoppgjøret og om sikrede derfor kan identifiseres med sin ektefelle.

Det ble den 24.10.19 sendt to skademeldinger til selskapet. Skademeldingene er sendt elektronisk og er undertegnet med sikredes navn.

Den ene skademeldingen gjaldt skadeverk og tyveri fra bil. Bilen ble ifølge skademeldingen parkert 23.10.19, og tyveriet ble oppdaget 24.10.19. Det er opplyst at det var "jeg selv" som både parkerte bilen og oppdaget tyveriet. Det er opplyst at bilen fikk følgende skader:

knust ruter, tat cd spiler og andre knaper. Har ikke vært inne i bilen (venter på politi) skal komme å se på det.

Den andre skademeldingen gjaldt tyveri av en annen bil. Også i denne skademeldingen er det informert om at bilen ble parkert den 23.10.19, og at tyveriet ble oppdaget den 24.10.19. Bilen ble ifølge skademeldingen parkert på gårdsplassen av "jeg selv".

Det er enighet blant partene om at det var sikredes ektefelle som hadde fylt ut skademeldingen og sendt inn disse.

Selskapets utreder avholdt samtale med sikredes ektefelle den 18.11.19 og den 9.12.19, hvor ektefellen blant annet ble stilt spørsmål om omstendighetene rundt oppdagelsen av tyveriet og skadeverket, bruk av bilene, reiser til Irak og tidligere skader meldt til selskapet. Selskapet er av

den oppfatning at sikrede har forklart seg uriktig og ufullstendig i disse samtalene, og at han har forsøkt å endre og tilpasse sin forklaring. Fra sikredes side er det blant annet anført at gjengivelsen i samtalereferatene er uriktig, og at sikrede grunnet sin helse har hatt problemer med å huske ting riktig og forklare seg til selskapet.

Selskapet var i kontakt med flere av sikredes naboer i desember 2019 og januar 2020. De opplyste blant annet at det kun hadde vært én Caravelle parkert på eiendommen. Naboene hadde ikke observert tyveriet eller skadeverket.

Selskapet besluttet den 11.2.20 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen under henvisning til at det var gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet var av den oppfatning av at det ikke hadde skjedd et reelt tyveri eller skadeverk.

Selskapet mente sikrede kunne identifiseres med sin ektefelle, da han hadde opptrådt som hennes fullmektig under skadeoppgjøret.

Ektefellen kontaktet selskapet 21.4.20 og opplyste om at selskapet hadde lagt til grunn flere uriktige opplysninger i avslaget. Han viste blant annet til at han har gått på sterke smertestillende medisiner, og at det derfor var vanskelig for ham å huske datoer og andre ting.

Selskapet foretok ytterligere utredning i forbindelse med klagen og avdekket blant annet at sikrede i perioden 30.7.03 til 22.9.12 drev et firma som solgte og eksporterte kjøretøy til Afrika.

I forbindelse med klagen til Finansklagenemnda er det fremlagt en legeattest datert 22.9.20 for ektefellen, hvor det blant annet fremgår at han er diagnostisert med Posttraumatisk stresslidelse (PTSD) og vedvarende depressiv reaksjon. Attesten konkluderer med følgende:

Pasientens ufullstendige og tidvis motstridende framstilling av aktuelle hendelsesforløp forelagt forsikringsselskap i anledning ramponert bil som represalie etter slåsskamp, kan være forenlig med aktuelle pasients krigserfaring med sequele i form av den psykiske lidelsen posttraumatisk stresslidelse og tilhørende dissosiativ amnesi. Dette understøttes også av at pasienten nærmest våknet fra trance-lignende tilstand, kom til seg selv og unnlot å skade aktuelle provokatør da pasienten plutselig ble oppmerksom på mannens kjærest som ropte om nåde for ham.

På vegne av sikrede er det i det vesentlige anført at selskapet er ansvarlig for tyveriet og skadeverket under motorvognforsikringen. Selskapet har heller ikke anledning til å si opp forsikringsavtalen.

Det foreligger ikke identifikasjonsadgang. Sikrede har ikke gitt fullmakt til sin ektefelle. Ektefellens handlinger og unnlatelser kan derfor ikke påberopes overfor sikrede.

For det tilfellet det er identifikasjonsadgang, har selskapet uansett ikke dokumentert at ektefellen bevisst har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger. Selskapets bevisvurderinger er preget av synsing og grunnløse påstander ved bruk av irrelevante, dissekerte elementer av faktum for å unngå ansvar.

Ektefellen behersker ikke norsk godt. Han har ikke en god språkbase, og ideelt sett burde det i samtalene blitt benyttet tolk. Ektefellen har dessuten PTSD og er avhengig av medisiner. Konsekvensene av dette er at han blant annet opplever hukommelsestap, især for viktige hendelser av nyere dato. Omfanget og art varierer fra dag til dag. Dette bekreftes av den fremlagte legeattesten.

Ektefellen kjenner seg ikke igjen i referatet fra samtalene med utreder på flere punkter. Sikrede har ikke økonomiske midler til engasjering av egen utreder/privatetterforsker, men dersom hun hadde hatt ressursene ville hun benyttet seg av det.

Samtalene fra naboene er ikke dokumentert med lydopptak, og det er derfor uklart hva som faktisk har blitt forklart. Det er også påfallende at naboen skal ha forutsetninger for å si at det ble kjørt flere flyttelass til Irak, idet familien angivelig skulle flytte dit. Sistnevnte er for øvrig heller ikke relevant opp mot en uaktsomhetsvurdering.

Når selskapet viser til at ektefellen har drevet bileksportfirma, har det mellom linjene antydnet at han selv kan ha fraktet "bil 1" ut av landet. Dette viser bare at selskapet på tidlig stadium bestemte seg for å unngå erstatningsansvar og deretter i en lengre periode forsøkte å finne grunner til å avslå erstatning. Det er ingen forhold som skulle tilsi at ektefellen selv har hatt noe med tyveriet eller hæverket å gjøre.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen som følge av at det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Ektefellen har opptrådt som sikredes fullmektig under skadeoppgjøret, og det er derfor identifikasjonsadgang. Det er uten betydning om det foreligger skriftlig fullmakt fra forsikringstager eller om forsikringstager selv er i god tro. Nærheten mellom ektefellene, og at bilene var til felles bruk, taler også for slik identifikasjon.

Identifikasjon mellom ektefellene harmonerer for øvrig med identifikasjon mellom ektefeller etter fal. § 7-3 (2), jf. fal. § 4-11. For sammenhengen i regelverket er det naturlig å la § 4-11 også gjelde for svik i skadeoppgjør, jf. Brynildsen, Lid og Nygård, Forsikringsavtaleloven med kommentarer 2008 s. 257.

Ektefellen forklarer at det er han som har fylt ut skademeldingene, og at han har skrevet under med sikredes navn. Sikrede har kort tid før fylt ut to skademeldinger hvor sikrede er oppgitt som forsikringstager, og hvor han selv har signert med sitt navn. Ektefellen er derfor kjent med hvordan han skal fylle ut en skademelding. Ektefellen driver sitt eget firma, noe som også sier noe om hans forståelse og kunnskap om regelverk og det norske språk.

Ektefellen forklarer seg ufullstendig om familien og bosituasjonen, hvordan han har kommet seg hjem fra Irak, når han kjørte de ulike bilene, og at begge bilene på ulike tidspunkt var igjen i Irak.

Til tross for direkte spørsmål om hva han jobber med opplyser han ikke om sin bakgrunn som selvstendig nærginsdrivende innen bruktbilkjøp og eksport av biler. Han var eier og daglig leder i flere år.

Ektefellen opplyser at "bil 1" ble kjøpt fordi familien hadde behov for to biler. Tatt i betraktning at kona og barna ikke har vært hjemme siden de reiste sommeren 2019, og opplysninger fra naboer om at familien allerede før dette kjøpet hadde bestemt seg for å flytte tilbake til Irak, synes denne forklaringen lite troverdig.

Det er ingen naboer som har sett "bil 1" stående på gårdsplassen samtidig med den andre Caravellen. Boligen ligger åpent til med godt innsyn fra naboer. Flere naboer har imidlertid registrert flere andre biler på tomten.

Siste registrerte bompassering med "bil 1" er registrert 16.10.19, dvs. en drøy uke før det angivelige tyveriet. Bilen var frem til dette tidspunktet hyppig brukt. Ektefellen har selv opplyst at det var denne bilen han for det meste kjørte rundt med, senest samme dag som den angivelig ble stjålet. Det synes påfallende at det ikke er en eneste bompassering av bilen etter 16.10.19.

Skadeverket på "bil 2" synes å bestå av høyst uvanlige skader, spesielt tømning av brannslukkingsapparat. Det synes enda mer uvanlig at slikt skadeverk skal være foretatt ved

to anledninger med kun få måneders mellomrom. Ektefellen har opplyst at ingen av bilene har brannslukningsapparat.

Legeattesten kan ikke tillegges vekt. Det fremstår som uklart hvilket grunnlag legen bygger sin vurdering på og hvor godt han kjenner ektefellen. Det er i saken ikke fremlagt noe medisinsk dokumentasjon som støtter opp om uttalelsen. Uttalelsen er skrevet i september 2020, etter at konflikten mellom selskapet og ektefellen har oppstått, og bærer preg av å være en redegjørelse av hva ektefellen selv forteller.

Det bemerkes kort at hendelse om slåsskamp ifm. skadeverk av Mazda ikke stemmer med tidligere opplysninger gitt av ektefellen. Ektefellen har forklart til utreder at det *nesten* ble slåsskamp.

Under enhver omstendighet kan ikke selskapet se at ektefellens sykdom/lidelser medfører dissosiativ amnesi i det omfang som anført i notatet. Aktiviteten ektefellen har utvist sommeren og høsten 2019 med flere og lengre turer til Irak, bilkjøp og diverse gjøremål tilsier at han har god oversikt over hva han gjør og hva som skjer rundt ham. Han har hele veien vært bevisst på hva han snakker om. Mangelfull forklaring, tilpasninger og til dels motstridende opplysninger kan ikke forklares i hans lidelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen som følge av at det er gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd, herunder om ektefellen kan anses for å ha opptrådt som sikredes fullmektig under skadeoppgjøret.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Både spørsmålet om bilen er stjålet og spørsmålet om ektefellens helsetilstand bør belyses med muntlige forklaringer av partene og sakkyndige i en hovedforhandling. Det samme gjelder ektefellens rolle under oppgjørsbehandlingen, jf. FinKN 2019-720 om at avvisning av en sak pga. bevismessige problemer av effektivitetshensyn bør omfatte hele saken.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).